

# Obsah

Poděkování .....	3
Úvod .....	5
<b>1 Ekonomické, společenské a právní souvislosti. Souvislosti a procesy ovlivňující postprivatizační vývoj ve Střední a Východní Evropě .....</b>	<b>7</b>
1.1 Úvod – ekonomické a společenské souvislosti ve světle existujících paradigmatických diskusí .....	7
1.2 Path dependency a její význam pro procesy přechodu ve Střední a Východní Evropě .....	8
1.2.1 Křížové vlastnictví jako nejdůležitější projev <i>path dependency</i> .....	8
1.2.2 Význam dědictví, vztahů a lokalit pro fenomén <i>path dependency</i> .....	9
1.2.3 Rozličnost organizačních forem, různorodost a složitost organizačních principů .....	11
1.3 Vznik křížového vlastnictví a jeho fungování ve vybraných zemích ve Střední a Východní Evropě .....	12
1.3.1 Rozpad reálného socialismu a křížové vlastnictví v maďarských podmínkách .....	12
1.3.2 Srovnání maďarských a českých forem křížového vlastnictví .....	16
1.3.3 Důsledky křížového vlastnictví pro český ekonomický systém a úloha Fondu národního majetku v českých investičních fondech .....	18
1.3.4 Příčiny nedostatečného fungování investičních fondů .....	19
1.4 Právní historie vlastnických proměn jako součást institucionální paměti. Privatizační procesy a vztah ekonomického a politického. ....	19
1.4.1 Význam právní terminologie pro pochopení historie právních aspektů vlastnických proměn .....	19
1.4.2 Vliv právních aspektů vlastnických proměn na konkrétní podniky .....	22
1.4.3 Privatizace na základě normativního modelu či privatizace jako součást vztahu politickým a ekonomickým subsystémem .....	22
1.4.4 Význam ekonomických, právních a společenských souvislostí a postprivatizační vývoj .....	26
<b>2 Proměny vlastnických vztahů a podnikových konstituentů; od reálného socialismu k politickému kapitalismu. Organizovanost českých dělníků a vývoj manažerské elity .....</b>	<b>29</b>
2.1 Podnikoví konstituenti v reálném socialismu a politickém kapitalismu .....	29
2.1.1 Role podnikových konstituentů v ekonomických systémech založených na centrálním plánování .....	29
2.1.2 Základy nomenklaturního vlastnictví a jeho postupný rozklad .....	31
2.1.3 Vymezení politického kapitalismu Jadwigou Staniszkis a její koncepce politického kapitalismu .....	32
2.1.4 Aktéři ve třech stádiích politického kapitalismu podle Staniszkis; formální a neformální organizace v polských a českých podnicích .....	33
2.1.5 Formální a neformální organizace českého podniku ve třech etapách politického kapitalismu a její vliv na výkonnost české ekonomiky .....	37
2.2 Souvislosti mezi podnikovou organizací reálného socialismu a současnou podnikovou organizací .....	41
2.2.1 Formální organizace kapitalistického podniku; smluvní vztahy a kolektivní vyjednávání na základě institucionálního přístupu. Dva ideální typy <i>corporate governance</i> a vznik českého hybridu .....	41
2.3 Změny postavení dělníků a manažerů při rozpadu reálně socialistických systémů a nástupu kapitalistických systémů .....	43
2.3.1 Proměny organizovanosti českých dělníků .....	43
2.3.2 Případové studie věnované fungování odborů ve vybraných podnicích .....	45
2.3.3 Role manažerské elity v české verzi <i>corporate governance</i> .....	46
2.3.4 Závěrečné poznámky o formování manažerské elity při budování českého kapitalismu .....	50

<b>3 Případová studie postprivatizačního vývoje českého podniku T.; součást mezinárodního srovnávacího výzkumu věnovaného společenským důsledkům privatizačních procesů uskutečněných v Polsku a České republice.....</b>	<b>53</b>
3.1 Vybrané kategorie podnikové sociologie a psychologie a jejich přínos pro naši případovou studii .....	53
3.1.1 Sociologie podniku a podniková organizace.....	53
3.1.2 Role formálních a neformálních vztahů v podnikové organizaci .....	54
3.1.3 Horizontální a vertikální vztahy v podnikové organizaci.....	55
3.1.4 Dvě typologie profesní struktury existující na úrovni podnikové organizace .....	56
3.1.5 Podniková kultura a její začlenění do kultury vyššího systému.....	57
3.2 Proměny formálních a neformálních podnikových vztahů; proměny podnikové organizace při rozpadu centrálně řízených ekonomických systémů a přechodu ke kapitalistickým systémům .....	59
3.2.1 Vymezení dvou typů řízení a jejich vztah ke dvěma typům moci existujícím na podnikové úrovni .....	59
3.2.2 Formální a neformální společenské vztahy socialistických systémů fungující na podnikové úrovni .....	61
3.2.3 Rozbor formálních a neformálních vztahů v podnikové organizaci po deseti letech uskutečňování ekonomické a společenské transformace.....	62
3.2.4 Změny v podnikové organizaci po deseti letech ekonomické a společenské transformace a různé modely <i>corporate governance</i> . Srovnání českého a polského vývoje.....	64
3.3 Základní strategie mezinárodního srovnávacího výzkumu usilujícího o postižení společenských důsledků privatizačních procesů v Polsku a České republice.....	67
3.4 Vývoj textilního průmyslu v českých zemích. Český textilní průmysl a proměny vlastnických forem. ....	68
3.4.1 Nejstarší tradice textilní výroby a společenské aspekty historického vývoje textilního průmyslu .....	68
3.4.2 Rozpad reálného socialismu a další vývoj textilního průmyslu .....	69
3.4.3 Sociologické aspekty vývoje zkoumaného podniku.....	70
3.4.4 Kolektivní vyjednávání v podniku T. a ukázka kolektivní smlouvy .....	74
3.5 Výsledky sociologického výzkumu v podniku T.....	76
3.5.1 Metodologické problémy sběru dat .....	76
3.5.2 Dvě základní hypotézy a jejich testování.....	77
3.5.3 Údaje získané na základě standardizovaného dotazníku.....	80
3.5.4 Údaje získané na základě hloubkových rozhovorů a jako odpovědi na otevřenou otázku.....	84
<b>4 Závěr: další souvislosti mezi bývalými nomenklaturními ekonomickými elitami a současnými ekonomickými elitami ve světle metodologických přístupů <i>path dependency</i> a <i>teorie vztahových sítí</i> .....</b>	<b>89</b>
4.1 Souvislosti mezi bývalými nomenklaturními elitami a současnými ekonomickými elitami .....	89
4.2 <i>Path dependency</i> a rozklad nomenklaturního vlastnictví .....	92
4.3 Teorie vztahových sítí a rozklad nomenklaturního vlastnictví.....	93
<b>5 Dodatek: Proměny symbolického významu privatizačních procesů v českých mediálních debatách za posledních deset let .....</b>	<b>101</b>
5.1 Hlavní trendy symbolického vývoje privatizačních procesů.....	101
5.2 Hypotéza a paralele mezi českou legitimizační krizí vyvolanou privatizačními skandály 1997/98 a legitimizační krizí známou pod jménem aféra Watergate.....	101
5.2.1 Kritická teorie a příčiny legitimizační krize známé jako aféra Watergate.....	101
5.2.2 Kritická teorie a příčiny české politické krize 1997/1998. Odstoupení Klause z funkce premiéra .....	102
5.3 Vývoj debat věnovaných privatizačním procesům a skandálům .....	102
5.3.1 Privatizační diskuse v rámci Občanského fóra a Občanské demokratické strany .....	102
5.3.2 Balíček ekonomických opatření jako první znaky krize.....	103
5.3.3 Politické a ekonomické okolnosti vzniku české politické krize .....	104

5.3.4	Legitimizační nároky formulované v souvislosti s odstoupením Klause.....	105
5.3.5	Legitimizační požadavky vznesené vůči ODS a legitimizační požadavky vznesené vůči ODA. Relegitimizační proces jako vyústění politické krize.....	105
5.3.6	Okolnosti vzniku procesu s Novákem a jeho průběh.....	106
5.3.7	Legitimizační požadavky formulované představiteli státních struktur.....	107
5.3.8	Názorové konflikty mezi představiteli státních struktur a představiteli politické společnosti vznikající v souvislosti s procesem s Novákem.....	108
5.3.9	Legitimizační požadavky vznesené představiteli širších společenských sil či občanskou společností.....	110
5.3.10	Korupce, privatizační procesy a akce Čisté ruce.....	111
5.4	Mediální debaty probíhající v době politické krize, průběhu procesu s Novákem a akce Čisté ruce; proměny či kontinuita?.....	112
5.5	Chronologie událostí vztahujících se k financování ODS a ke korupci v průběhu privatizačního procesu.....	113
	<b>Bibliografie</b> .....	<b>115</b>
	<b>Výtahy z oponentských posudků</b> .....	<b>119</b>
	<b>Obsah</b> .....	<b>121</b>